

Handläggare
Maria Olsson Eklund
Telefon: 08-50831184**Till**
Kulturnämnden
2026-06-09

Skrivelse om längre öppettider på biblioteken

Svar på skrivelse från Isabel Smedberg Palmqvist (L),
Kristina Lutz m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C)

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelsen besvaras genom kulturförvaltningens tjänsteutlåtande

Sammanfattning

Isabel Smedberg Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C) har lämnat in en skrivelse om längre öppettider på biblioteken. I skrivelsen betonas bibliotekens roll som kultur- och kunskapscenter för stockholmarna. Skrivelsen ställer fyra frågor som berör kulturförvaltningens syn på att successivt införa längre öppettider med hjälp av meröppet, hur kulturförvaltningen bedömer nuvarande öppettiders tillgänglighet för olika målgrupper, utredning av organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för meröppet samt möjligheterna att registrera sig för tillgång till meröppet.

Kulturförvaltningen anser att generösa öppettider i bibliotek över hela staden är viktigt och konstaterar att de arbetssätt och rutiner som tillämpas fungerar väl och bidrar till god tillgänglighet och trygga bibliotek.

Ärendet

Isabel Smedberg Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C) har till kulturnämnden den 24 mars 2026 lämnat in en skrivelse angående längre öppettider på biblioteken. Skrivelsen belyser vikten av biblioteken som kultur- och kunskapscenter för stockholmarna och resonerar kring olika gruppers olika behov av tillgång till öppna, trygga och tillgängliga bibliotek på tider som passar fler. Skrivelsen ställer fyra frågor:

1. Hur ser kulturförvaltningen på möjligheten att successivt införa längre öppettider på stadens bibliotek, så kallat meröppet, för att öka tillgängligheten för fler stockholmare?
2. Hur bedömer kulturförvaltningen att nuvarande öppettider motsvarar behoven hos elever, studenter, arbetande vuxna och familjer?

3. Ämnar kulturförvaltningen utreda organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för meröppet på bibliotek, inklusive bemanning, säkerhet och digitala lösningar som kan komplettera fysiska öppettider?
4. Hur ser kulturförvaltningen till att det finns realistiska möjligheter att registrera sig för att få tillgång till meröppet?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Bibliotekskansliet, Stockholms stadsbibliotek på kulturförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Hur ser kulturförvaltningen på möjligheten att successivt införa längre öppettider på stadens bibliotek, så kallat meröppet, för att öka tillgängligheten för fler stockholmare? Stockholms stadsbibliotek bedriver i enlighet med Stockholms stads biblioteksplan *Mer relevant än någonsin* ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att öka tillgängligheten till bibliotekens tjänster.

Sedan 2015 har därför så kallat meröppet införts på åtta av stadens 39 bibliotek; Aspudden, Telefonplan, Gubbängen, Luma, Norra Djurgårdsstaden, Sköndal och Spånga. Under 2026 har det nyrenoverade biblioteket i Gröndal återöppnat med meröppet. I höst införs meröppet även på Enskede bibliotek. Det innebär att nära en fjärdedel av stadens 39 bibliotek kommer att erbjuda meröppet i bibliotek med geografisk spridning över staden.

Parallellt kommer Stockholms stadsbibliotek till sommaren utöka de bemannade öppettiderna med drygt 70 timmar per vecka i jämförelse med sommaren 2025. Arbetet med extraöppet för målgrupper som behöver det, drop-in-tider samt uppsökande verksamhet fortskrider. För att möjliggöra längre öppettider på kvällar och helger har antalet deltidsanställda biblioteksvårdar också utökats, särskilt på bibliotek i stadens fokusområden.

Bibliotekets digitala tjänster är populära och utgör ett viktigt komplement till de fysiska biblioteken. Här erbjuds gratis tillgång till e-böcker och ljudböcker via tjänster som Biblio, Legimus för personer med läsnedsättning, samt Bläddra och Världens bibliotek med litteratur på olika språk. Via Pressreader finns över 7 000 tidningar och tidskrifter på 60 språk. Dessutom tillhandahålls databaser för släktforskning, information om Stockholm och omvärlden samt streamingtjänsten Biblioteket Play med både livesändningar och inspelade program om kultur – allt tillgängligt utan lånekort i mobilen eller datorn.

När stockholmarnas tillgång till bibliotek diskuteras är det viktigt att förstå och hålla isär Stockholms stadsbiblioteks olika erbjudanden. Under meröppet är biblioteket obemannat, och då pågår inga aktiviteter, program, läsfrämjande insatser eller samarbeten med kulturaktörer i biblioteket. Meröppet är ett viktigt komplement till de bemannade öppettiderna. Det syftar till att öka tillgängligheten till stadens bibliotek för målgruppen vuxna stockholmare från 18 år och ge tillgång till bibliotekets fysiska och digitala resurser samt öka möjligheten till spontanbesök för barnfamiljer.

Varje meröppet bibliotek kräver en investering på mellan 200 tkr och 2,5 mnkr. Utbyggnadstakten påverkas av hur mycket investeringsmedel som finns tillgängligt och hur stor investering som en viss lokal behöver för att anpassas till meröppet.

Bedömningen av om en biblioteksal är lämplig för meröppet görs i samarbete med förvaltningens lokal- och säkerhetsenhet. Det kan exempelvis handla om säkerhet i området, insyn utifrån, utrymningsvägar, dolda ytor, siktlinjer och ombyggnadsbehov för en tillgänglig och trygg fysisk miljö.

Hur bedömer kulturförvaltningen att nuvarande öppettider motsvarar behoven hos elever, studenter, arbetande vuxna och familjer?

Stockholms stadsbibliotek bedömer att nuvarande öppettider till stor del motsvarar behoven hos olika målgrupper, såsom elever, studenter, arbetande vuxna och familjer. Stockholms stadsbibliotek erbjuder drop-in och extra öppet för barn och unga, förskolor och personer med funktionsnedsättning.

Behoven följs kontinuerligt upp och öppettiderna anpassas utifrån lokala förutsättningar och behov för att säkerställa att biblioteken fortsätter att vara tillgängliga och relevanta för stadens invånare. Bland annat justerade Spånga bibliotek sina bemannade öppettider för att öka möjligheten för fler att ansöka om meröppet, och har idag öppet två dagar i veckan med bemanning fram till kl. 17 respektive 18.

Ämnar kulturförvaltningen utreda organisatoriska och ekonomiska förutsättningar för meröppet på bibliotek, inklusive bemanning, säkerhet och digitala lösningar som kan komplettera fysiska öppettider?

Stockholms stadsbibliotek planerar att fortsätta satsningen på tillgängliga bibliotek i enlighet med stadens nya biblioteksplan, *Mer relevant än någonsin*. Sedan 2015 har Stockholms stadsbibliotek möjliggjort för åtta stycken meröppna bibliotek med geografisk spridning, vilket utgör tillgång till nära 25 % av de fysiska

biblioteken utanför ordinarie öppettider. Stockholms stadsbibliotek arbetar kontinuerligt med att utvärdera vilken nivå som är realistisk för utökningen av meröppna bibliotek, med hänsyn till både investeringsbehov och lokalernas förutsättningar.

Hur ser kulturförvaltningen till att det finns realistiska möjligheter att registrera sig för att få tillgång till meröppet? Stockholms stadsbibliotek (SSB) arbetar ständigt med att förbättra och förenkla tillgången till bibliotekens lokaler och tjänster. Just nu ses rutinerna för inskrivning till meröppna bibliotek över.

Sedan våren 2026 går det att besöka vilket meröppet-bibliotek som helst för att skriva in sig för tillgång till meröppet. Efter inskrivningen får besökaren tillgång till samtliga meröppna bibliotek. Inskrivningen måste dock göras under ordinarie öppettider, eftersom besökaren får en säkerhetsgenomgång och information om reglerna för meröppet.

SSB undersöker möjligheterna att erbjuda fler tider för registrering på kvällar och helger samt att digitalisera delar av inskrivningsprocessen. Genom dessa åtgärder är SSB på god väg att möjliggöra för fler stockholmare att använda bibliotekens tjänster på tider som passar dem.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Elisabeth Aquilonius
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Bilagor

Skrivelse från Isabel Smedberg Palmqvist (L), Kristina Lutz m.fl. (M) och Jonas Naddebo (C) om